

Reykjavík, 30. september 2019

Efni: Umsögn um drög að breytingu á reglugerð um tryggingar vegna pakkaferða og samtengdrar ferðatilhögunar

Hinn 23. september sl. birti atvinnu- og nýsköpunarráðuneytið drög að breytingu á reglugerð um tryggingar vegna pakkaferða og samtengdrar ferðatilhögunar, til umsagnar á samráðsgátt stjórnvalda, Ísland.is. SAF – Samtök ferðaþjónustunnar hafa yfirfarið það skjal sem þar með var birt og eru með eftirfarandi ábendingar.

Samtökin gagnrýna harðlega þann stutta tíma sem gefinn er til umsagnar og harma eins og því miður oft áður að ekkert samráð hefur verið haft við greinina við gerð þeirra draga sem nú liggja fyrir. Hér á eftir eru ábendingar við einstaka greinar reglugerðardraganna.

Um 1. gr.

Samtökin eru alfarið andsnúin íþyngjandi kröfum sem þegar eru lagðar á ferðaþjónustufyrirtæki um upplýsingaskil vegna umfangs á starfsemi ferðaskrifstofu og telja að taka þurfi kröfurnar til gagngerrar endurskoðunar. Kröfurnar samræmast mjög illa fyrirætlunum ferðamála-, iðnaðar og nýsköpunarráðherra um að létta á reglubyrði atvinnulífsins og takmarka íþyngjandi kröfur. Ekki hefur verið lögð fram nein þarfagreining á forsendum þeirra krafna sem gerðar eru um upplýsingar. Samtökin telja hins vegar sjálfsagt og eðlilegt að veita upplýsingar um heildarveltu, heildarfjölda farþega og meðallengd ferða í hverjum mánuði til grundvallar tryggingafjárhæðar.

Samtökin telja óframkvæmanlegt að upplýsa um hvert samband smásala og skipuleggenda er og á slíkt ekki að þurfa að koma fram árlegum skilum. Viðskipti á milli skipuleggjenda og smásala eru mjög kvik allt árið á þessum vettvangi og stöðupunktur einu sinni á ári gefur alls ekki rétta mynd. Tryggingaskyldan og/eða neytendaverndin á eðlilega að koma skýrt fram á samningi þeirra aðila sem um ræðir hverju sinni.

Um 2. gr.

Samtökin gera ekki athugasemd við 1. másl. fyrstu mgr. og fagna í raun því að hægt sé að nota lægri tryggingafjárhæðina séu aðstæður fyrir hendi. Hvað varðar 2. máslíð

fyrstu mgr. þá eru samtökin þess fullviss að um misritun sé að ræða og að rétta orðalagið sé að fjárhæð tryggingar skuli aldri vera hærri en x% af *veltu hvers viðmiðunartímabils (G) innan þess rekstrarárs* sem fjárhæð miðast við. Samtökin benda á að í eldri lögum um skipan ferðamála var einn valmöguleikinn að trygging skyldi reiknuð 60% af tryggingaskyldri veltu tveggja söluhæstu mánaða ársins. Ef ekki er um misritun að ræða þá gagnrýna samtökin það harðlega að viðmiðunarupphæðin sé svo langt yfir því sem áður tíðkaðist og að engin þarfagreingin liggi því til grundvallar.

Um 3. gr.

Samtökin gera ekki efnislegar athugasemdir við þriðju grein og fagna því að nú sé kominn fram sá sveigjanleiki sem sem lengi hefur verið krafist af hálfu samtakanna. Þetta ætti að hafa í för með sér að söluaðilar pakkaferða eða samtengdrar ferðaþjónustu með miklar sveiflur á tekjum innan ársins geta verið með lægri tryggingu í þann tíma sem velta er lítil. Samtökin telja í þessu samhengi afar mikilvægt að lágpunktur tryggingar sé meginsteifið og að uppsveiflur bætist við.

Að lokum

Ferðskrifstofurekstur hefur tekið stakkaskiptum síðustu ár og hafa ferðaskrifstofur í aukum mæli verið í samkeppni við einstaklinga sem setja saman eigin pakkaferðir. Þá eru íslenskar ferðaskrifstofur með 11% VSK í samkeppni við erlendar ferðaskrifstofur sem eru reknar í mun einfaldara skattaumhverfi og þurfa ekki að leggja VSK á framlegð sína. Það er því galið að íslenskum fyrirtækjum séu settar meira íþyngjandi kröfur en gengur og gerist í öðrum Evrópulöndum varðandi pakkaferðatryggingar. (Sjá viðauka I – Erindi frá rekstraraðila í ferðaskrifstofurekstri)

Ferðalögum hefur fjölgað gríðarlega frá því að pakkaferðatryggingar komu fyrst til sögunnar upp úr miðri síðustu öld og þá ekki síst ferðalögum einstaklinga og fjölskyldna á eigin vegum án aðkomu ferðaskrifstofu. Þetta hefur m.a. leitt af sér fall rótgróinnar ferðaskrifstofu eins og Thomas Cook. Í því samhengi fara samtökin fram á að ráðuneyti ferðamála beiti sér fyrir því á vettvangi ESB/EFTA að alferðatryggingar verði einfaldaðar og að breytingar verði gerðar á Evróputilskipun um pakkaferðir sem bætir samkeppnisstöðu ferðaskrifstofa.

Samtökin fara fram á að eiga fund með fulltrúum ferðamálaráðuneytis til að fara yfir efni umsagnarinnar áður en reglugerðin verður staðfest.

Virðingarfyllst

F.h. Samtaka ferðaþjónustunnar

Gunnar Valur Sveinsson

Drög að breytingu á reglugerð um tryggingar vegna pakkaferða og samtengdrar ferðatilhögunar

Hin íslenska útfærsla á tilskipun ESB um tryggingar vegna pakkaferða eru verulega íþyngjandi fyrir íslenskar ferðaskrifstofur sem vilja sela beint til neytenda á EES svæðinu. Útfærslan er með slíkum álögum og kröfum að í dag er næsta nauðsynlegt að flytja slíkan ferðaskrifstofurekstur til annara landa EES til þess að komast í samkeppnishæfara neytendatryggingaumhverfi.

Hér eru helstu gagnrýnispunktur:

- Hin íslenska útfærsla bindur of mikið fjármagn, kostar of mikið og fælir rekstraraðila frá ef einungis er hægt að stunda þessa starfsemi með því að veðsetja allar eigur sínar.
- Allur rekstrarkostnaður er hærri á Íslandi en í samanburðarlöndunum þar sem laun, skattar og opinbergjöld er hærri hér en annarsstaðar. Þetta er því enn ein íþyngjandi aðgerðin
- Það kemur í veg fyrir að hægt sé að fjárfesta í nýsköpun og útvíkka reksturinn þar sem allar eignir eru veðsettar upp í topp til pakkaferðatrygginga og ekkert rými fyrir frekari fjármögnun.
- Ef það er vilji yfirvalda að halda ferðaskrifstofum í landinu og stuðla að áframhaldandi uppbyggingu og nýsköpun þá þurfa rekstraraðstæður að breytast og verða sambærilegar við þau lönd sem við viljum bera okkur saman við.

Mikið fjármagn í formi sölubóknana verður eftir erlendis ef öll íslensk ferðaþjónusta er seld í gegnum erlendar ferðaskrifstofur. Það er þó besti kosturinn fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki nú því þau geta ekki geta staðið undir þessum tryggingum eins og þær eru útfærðar í dag.

Fjórða tæknibyltingin er hafin. Það gerir okkur kleift í auknu mæli að selja ferðir beint til viðskiptavina og halda þannig meiri fjárumun eftir hér á landi, en það er varla raunhæfur kostur eins og þetta lítur út í dag. Ef við grípum ekki strax til aðgerða þá missum við af lestinni í þróun á beinni sölutækni og öll sala verður í höndum erlendra aðila.

Líklegt er að þau fyrirtæki sem vilja selja beint flytji úr landi til að forðast þessar íþyngjandi og kostnaðarsömu aðgerðir sem lagðar eru á ferðaþjónustuna og erum við þegar farin að sjá þess merki.

Fram hefur komið í könnunum undanfarið að lítill hagnaður og jafnvel enginn er í greininni. Hins vegar hefur ríkið notið góðs af þessari starfsemi. Erfitt rekstrarrumhverfi og þá fyrst og fremst óstöðugur gjaldmiðill hefur haft slæm áhrif á rekstrarniðurstöðu greinarinnar. Því væri ekki úr vegi að ríkið deildi á einhvern hátt áhættunni með

fyrirtækjunum í formi tryggingarsjóðs eins og gert hefur verið í sumum af þeim löndum sem við berum okkur saman við.

Til samanburðar eru hér tvö raunveruleg dæmi um ferðaskrifstofur á EES svæðinu. Önnur er í Þýskalandi og hin í Reykjavík. Báðar eru með ársveltu á bilinu 400-420 milljónir. Báðar selja stærstan hluta íslandsferða sinna beint til neytenda. Þýska ferðaskrifstofan leggur fram tryggingu að upphæð € 50.000 (ca. ISK 6,75 mio) allt árið en yfir sumarmánuðina frá 1. apríl til 30. september á hvert hækkar sú tryggingarskylda í € 130.000 (ca. ISK 17,6 mio). Íslenska ferðaskrifstofan þarf hinsvegar að leggja fram skv. nýju reglunum tæpar ISK 140 mio. eða næstum 10 falda þá upphæð sem þýski keppinauturinn þarf að gera. Þessi mismunur gerir samkeppnisstöðu íslenskra ferðaskrifstofa mjög erfiða og bendir til að þessi íslenska útfærslan sé úr öllum tengslum við raunveruleikann.